

Ny makroøkonomisk model

Orientering af Finansudvalget

Marts 2017

OVERSIGT

1. **Finansministeriets modeller og udvikling heraf**
2. **Organisation omkring udvikling af ny makroøkonomisk model**
3. **Timing – international tendens**
4. **Formål med projektet**

FINANSMINISTERIET VIL GERNE STYRKE SIN MAKROØKONOMISKE MODEL

- **Til udarbejdelse af økonomiske fremskrivninger og konsekvensvurderinger anvender Finansministeriet en række modeller**
 1. ADAM
 - Pensionsmodel
 - Befolkningsregnskabet
 2. Lovmodellerne
 3. REFORM
 4. Dagpengemodellen
 5. Øvrige partielle modeller
- **De regneprincipper, som ligger i modellerne, fastlægges med udgangspunkt i empiriske analyser**
- **Modellerne forbedres, når grundlaget er til det, for at sikre at fremskrivninger og konsekvensvurderinger er så retvisende som muligt.**
- **ADAM bruges primært som bogholderimæssig ramme om mellemfristede fremskrivninger og makroøkonomiske konsekvensvurderinger**
 - **Dette projekt handler om at styrke ADAM**

DER NEDSÆTTES EN ARBEJDSGRUPPE MED EGEN BESTYRELSE

- 4 fuldtidsansatte i 3 år
- Placeres fysisk hos DREAM-gruppen og De Økonomiske Råd
- Under ledelse af Peter Stephensen (forskningschef i DREAM-gruppen)
- Følgegruppe af internationale/nordiske eksperter

Bestyrelse

Torben M. Andersen (AU)

Jørgen Elmeskov (DST)

Hans Jørgen Whitta-Jakobsen (KU)

Niels Lynggaard (Nationalbanken)

Lars Haagen Pedersen (FM)

Mads Kieler (FM)

Martin Ulrik Jensen (ØIM)

ÅBENHED ER CENTRALT FOR PROJEKTET

En ny model skal blandt andet øge transparens om de anvendte forudsætninger og de mekanismer, der driver resultaterne

Modellen skal bygge på et empirisk grundlag, som er frit tilgængelig

Åbenheden sikres fx ved

- Årlige seminarer, herunder opstart
- Dokumentation af arbejdet løbende i processen

PROJEKTET ER I TRÅD MED INTERNATIONALE TENDENSER

Der er i de seneste 10-15 år (herunder siden finanskrisen) sket metodemæssige landvindinger, som muliggør projektet

Finansministerier i andre nordiske lande er ved at gå over til nye modeltyper

- Finlands finansministerie er skiftet til en ny model
- I Sverige er man i gang med at udvikle en ny model
- Det norske finansministerie har sat en proces i gang

Centralbanker er generelt gået over til nyere modeltyper

- Nationalbanken er en undtagelse, men anvender nyere modeltyper som supplement til MONA

Store internationale institutioner anvender nyere modeltyper

- EU-kommissionen (QUEST III)
- IMF (GIMF)

PROJEKTET HANDLER OM...

... at styrke ADAM i forhold til de mellemfristede fremskrivninger og makroøkonomiske konsekvensvurderinger

1. Integrere strukturelle niveauer i makromodel
2. Forventningsdrevne effekter af politiske tiltag
3. Tilpasningstid ved strukturreformer og empirisk grundlag

Disse punkter uddybes i det følgende

Dette projekt handler ikke om...

- dynamiske effekter af offentligt forbrug
- skatte-elasticiteter
- miljø og klima

Disse vurderes løbende i anden sammenhæng. Findes der anledning til revision på disse områder, vil det afspejles.

1. INTEGRERE STRUKTURELLE NIVEAUER I MAKROMODEL

- **Finanspolitikken fastlægges med udgangspunkt i strukturelle niveauer**
 - Det betyder, at der sondres mellem økonomiens underliggende udvikling og den udvikling, som skyldes den aktuelle konjunktursituation.
 - Dette gøres i dag uden for ADAM
- **Den strukturelle saldo er et centralt styringsinstrument (formaliseret i budgetloven)**
 - Finansministeriet ønsker derfor en model, hvor den strukturelle saldo indgår som en integreret del
- **FMs metode til estimation af aktuelle strukturelle niveauer og gab ændres som udgangspunkt ikke, men den fremadrettede udvikling i strukturelle niveauer og gab vil indgå som en integreret del af en ny model**

2. FORVENTNINGSDREVNE EFFEKTER AF POLITISKE TILTAG

En ny model skal indeholde et omfang af fremadskuende forventninger

- Det bliver et empirisk spørgsmål i hvor stort omfang fx husholdningerne skal være rationelle og fremadskuende

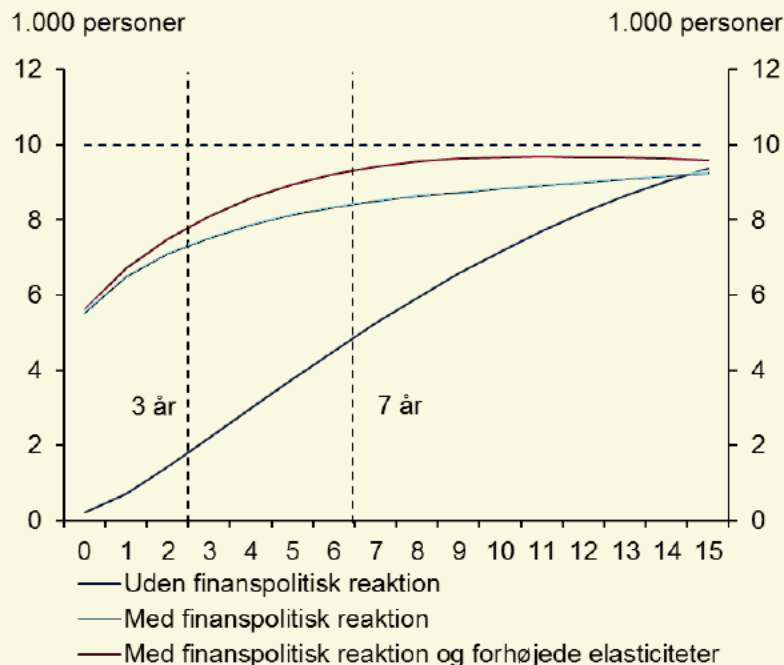
Fremadskuende forventninger betyder blandt andet, at et midlertidigt og et permanent tiltag kan have forskellige virkninger, selv i de år hvor tiltagene er identiske

- Dette skyldes, at reaktionerne (også på kort sigt) afhænger af forventninger til fremtiden
- Eksempel: midlertidig eller permanent forøgelse af arbejdsudbuddet
 - Husholdningernes forbrug (også på kort sigt) delvist baseret på forventninger til fremtidig indkomst
 - Virksomhedernes investeringer (også på kort sigt) delvist baseret på forventninger til fremtidig efterspørgsel

2. EKSEMPEL: STIGNING I ARBEJDSUDBUDET

- Ved brug af ADAM er det op til modelbrugeren selv at tage højde for, at de kortsigtede effekter af midlertidige og permanente er forskellige sfa. forventningsdrevne effekter
- Problemstillingen anerkendes af DST: "The price elasticity of foreign trade in ADAM is not estimated with a view to permanent expansions of the labor supply. [...] ADAM's estimated [...] average elasticity may be too small to reflect the impact on exports of a permanent expansion in labor supply"

Virkning på beskæftigelsen af øget arbejdsudbud på 10.000 personer, ADAM

- Derfor må der bruges forskellige "modelversioner" alt efter om der analyseres på midlertidige eller permanente stød – det er derfor FM i nogle sammenhænge benytter en version af ADAM, hvor priselasticiteterne i udenrigshandlen er øget (på linje med relevant empiri)

Men på trods af, at sådanne justeringer kan være fagligt velfunderede, er de u hensigtsmæssige:

- det løser ikke det egentlige problem (at modellen ikke indeholder tilstrækkelige effekter)
- det reducerer transparensen omkring vores antagelser og regneprincipper

3. TILPASNINGSTID OG EMPIRISK GRUNDLAG

Der er behov for et modelredskab, som i højere grad end ADAM er gearet til at vurdere den samlede økonomis tilpasning til strukturelle ændringer.

Tilpasningstiden er et empirisk spørgsmål og et vigtigt fokus for arbejdsgruppen

- Fx hvor hurtigt øget arbejdsudbud giver øget beskæftigelse

Teknisk set er der behov for, at modellens *samlede* egenskaber i højere grad er bestemt af de statistiske (empiriske) erfaringer.